

vil kunne udnyttes op til loftet, vil den samfundsøkonomiske påvirkning være begrænset for den anskuede tidshorizont til år 2008. Udvalget understreger dog, at der for de enkelte producenter, der støder mod loftet, kan være tale om væsentlig forringelse af deres muligheder for en dynamisk produktionsudvikling.

Om Folketingets forespørgselsdebat den 3. april 1997 (nr. F 46) om strukturudviklingen hen imod store industrialiserede husdyrbrug henvises til Folketingstidende 1996-97, sp. 5256-5285.

4. Vandmiljøplan II og andre planlægningsinitiativer

På baggrund af en del kritik af omfanget og udformningen af den offentlige planlægning og regulering af det åbne land nedsatte fødevarerministeren en arbejdsgruppe, der nærmere skulle analysere den fysiske planlægnings og arealreguleringens betydning for landbruget. Ifølge arbejdsgruppens rapport om »Landbruget i planlægningen« fra september 1996 indeholder de områdeudpegninger, kortlægninger og registreringer, der foretages som led i amternes regionplanlægning med henblik på beskyttelse af landskab, natur og miljø, ikke umiddelbart begrænsninger for den enkelte landmand, idet den nuværende anvendelse af landbrugsjord og -bygninger oftest kan fortsætte som hidtil. For så vidt angår den generelle arealregulering, der bl.a. sker gennem landbrugsloven og natur- og miljøbeskyttelseslovene, er det ligeledes karakteristisk, at den nuværende anvendelse af landbrugsjord og -bygninger kan fortsætte som hidtil. Reguleringen kan dog betyde en begrænsning for fremtidige udviklingsmuligheder for landbruget, f.eks. driftsomlægninger i forbindelse med udvidelse af husdyrproduktion, og dermed medføre usikkerhed hos den enkelte landmand.

Om Folketingets debat om redegørelse nr. R 8 om udviklingen i forvaltningsmyndigheders adgang til privat ejendom uden retskendelse og om udviklingen i anvendelse af erstatningsfri regulering inden for plan-, miljø- og naturbeskyttelsesområdet henvises til Folketingstidende 1996-97, sp. 4216-4253.

I februar 1998 har Folketinget desuden vedtaget en Vandmiljøplan II, der yderligere forstærker miljø- og naturindsatsen i det åbne land. Af planen fremgår det bl.a., at der med henblik på at nedbringe kvælstofudvaskningen i de kommende år frem til år 2003 skal etableres i alt 16.000 ha våde enge. Grundlaget for at etablere våde enge skal tilvejebringes af amterne som regionplantillæg, hvori der – ud fra en samlet afvejning af areal- og miljøinteresserne og de rekreative hensyn i det åbne land – på landsplan udpeges ca. 60-80.000 ha lavbundsområder, der er potentielt egnede som vådområder. Derudover indebærer aftalen om

Vandmiljøplan II bl.a. øget skovrejsning og økologisk landbrug, sænkning af gødningsniveauet, skærpede krav til udnyttelsen af kvælstof i husdyrgødning, krav om efterafgrøder m.m.

Som følge af anbefalinger fra »Drikkevandsudvalget« gennemførte Folketinget i 1998 ændringer i vandforsyningsloven, miljøbeskyttelsesloven og planloven med henblik på at sikre områder med særlige drikkevandsinteresser, jf. lov nr. 479 af 1. juli 1998. Inden for områder, der i amternes regionplaner udpeges som områder, hvor en særlig indsats til beskyttelse af vandressourcerne er nødvendig (indsatsområder), skal der udarbejdes indsatsplaner, og der kan indgås aftaler om dyrkningspraksis eller andre restriktioner i arealanvendelsen, ligesom amter og kommuner kan indgå aftale om køb af hele eller dele af ejendomme.

Om Folketingets debat om Vandmiljøplan II og beskyttelsen af drikkevand henvises til Folketingstidende 1997-98, sp. 878, 879, 2144, 2561, A 1452, 1511, 1516, 1553, B 316, 434, 609, 714 og C 487, 494.

Initiativerne som følge af Vandmiljøplan II, Drikkevandsudvalgets betænkning og skærperne af harmonikravene som følge af EU's nitratdirektiv betyder, at arealkonkurrencen i det åbne land yderligere forstærkes, og at der gennem den fysiske planlægning og arealreguleringer udmøntes en række målsætninger for arealanvendelsen, der påvirker landbrugets udviklingsmuligheder. (Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget, EFT nr. L 375 af 31.12.1991, s. 1.)

Til realisering af målsætningerne er vedtaget en række generelle stramninger af regelgrundlaget, ligesom der findes en lang række tilskudsordninger mv. Dertil kommer, at der f.eks. ved hjælp af regionale jordkøbsnævns jordopkøb i potentielle områder for landbrug/miljøprojekter og lignende kan gennemføres jordfordelinger, der kan tilbyde lodsejere erstatningsjord og dermed medvirke til at afbøde virkningerne for de berørte landbrugsejendomme.

Desuden skal en opdateret landbrugsplanlægning sikre, at jordbrugets interesser synliggøres og varetages aktivt som led i den afvejning mellem forskellige sektorhensyn – herunder særligt i forhold til de øgede miljø- og naturinteresser – som foretages gennem den sammenfattende fysiske planlægning for det åbne land.

5. Hovedtræk i lovforslaget

Landbrugsloven har en meget bred målsætning, der tilgodeser såvel strukturudviklingen i jordbrugs-